

PP 401-guruh talabalari
G'aniyeva Muqaddas
Muminova Nasiba

Rasmiy nomi — Fransiya Respublikasi. Poytaxti — Parij. Hududi — 549,2 ming km.kv. Aholisi — 62 mln kishidan ortiq (2012). Davlat tili — fransuz. Dini — katolik (90%). Pul birligi — yevro.

Iqlimi — mo‘tadil, Korsika orolida subtropik. Mamlakatning to‘rtidan bir qismini o‘rmonlar tashkil etadi.

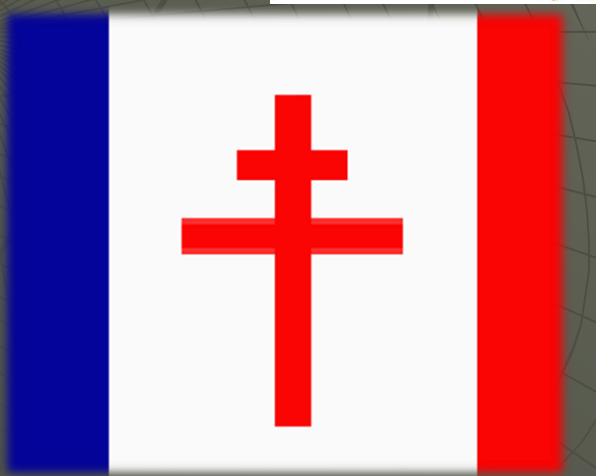
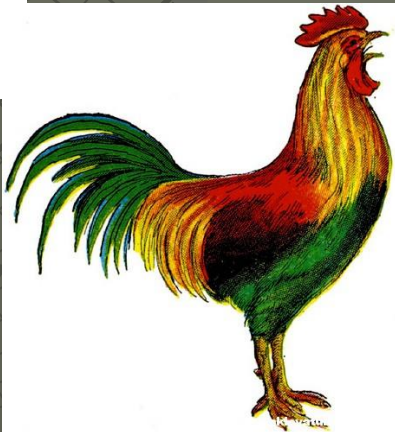
Davlat tuzilishi, siyosiy partiyalari. Davlat tuzilishi — prezidentlik respublikasi. Mamlakat tarkibiga 96 departamentga bo‘lingan 22 ta viloyat kiradi. Bundan tashqari dengizorti departamentlar va dengizorti hududlar ham Fransiya tarkibiga kiradi. Birinchi respublika 1792-yilda e‘lon qilingan. So‘nggi Konstitutsiya (V respublika) 1958-yil 28-sentabrda qabul qilingan. Milliy bayram 14-iyul — Bastiliya olingan kun (1789). Davlat boshlig‘i — prezident. Prezident Bosh vazir (Ministrlar Kengashi raisi)ni tayinlaydi. Qonun chiqaruvchi hokimiyat Senat (yuqori palata) va Milliy Majlis (quyi palata)dan iborat parlament tomonidan amalga oshiriladi. Yirik siyosiy partiyalari: Respublikani qo‘mlash birlashmasi, Fransuz demokratik ittifoqi, Respublikachilar partiyasi, Fransuz sotsialistik partiyasi, So‘l radikal harakat, Fransiya kommunistik partiyasi, Milliy front.

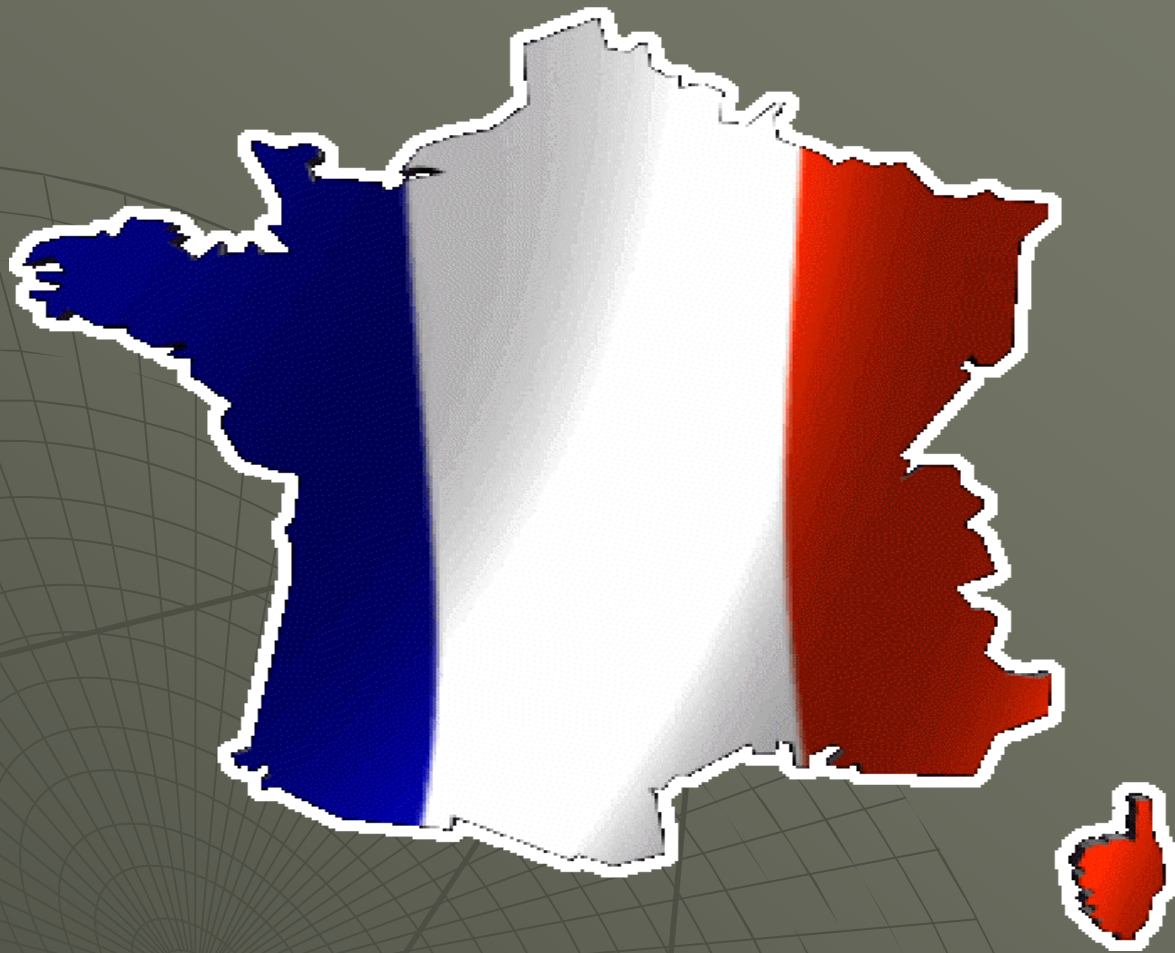

Iqtisodi, transport kommunikatsiyalari. Fransiya dunyoning yuqori taraqqiy etgan sanoat, katta qishloq xo‘jaligi resurslariga ega bo‘lgan mamlakatlaridan biridir. Sanoatning asosiy tarmoqlari (YIMning 1/4 qismi): mashinasozlik, kimyo, avtomobil, samolyotsozlik, elektronika, metallurgiya, tog‘-kon, to‘qimachilik, oziq-ovqat.

Fransiya ramzlari

Har bir mamlakat o'z belgilariga ega. Fransiyaning milliy ramzlari juda ko'p. Keling, asosiylari bilan tanishaylik.

***Fransiya bayrog'i* uchta rangdan
iborat:
ko'k, oq va qizil.
U 1794 yil 20-mayda qabul qilindi.**

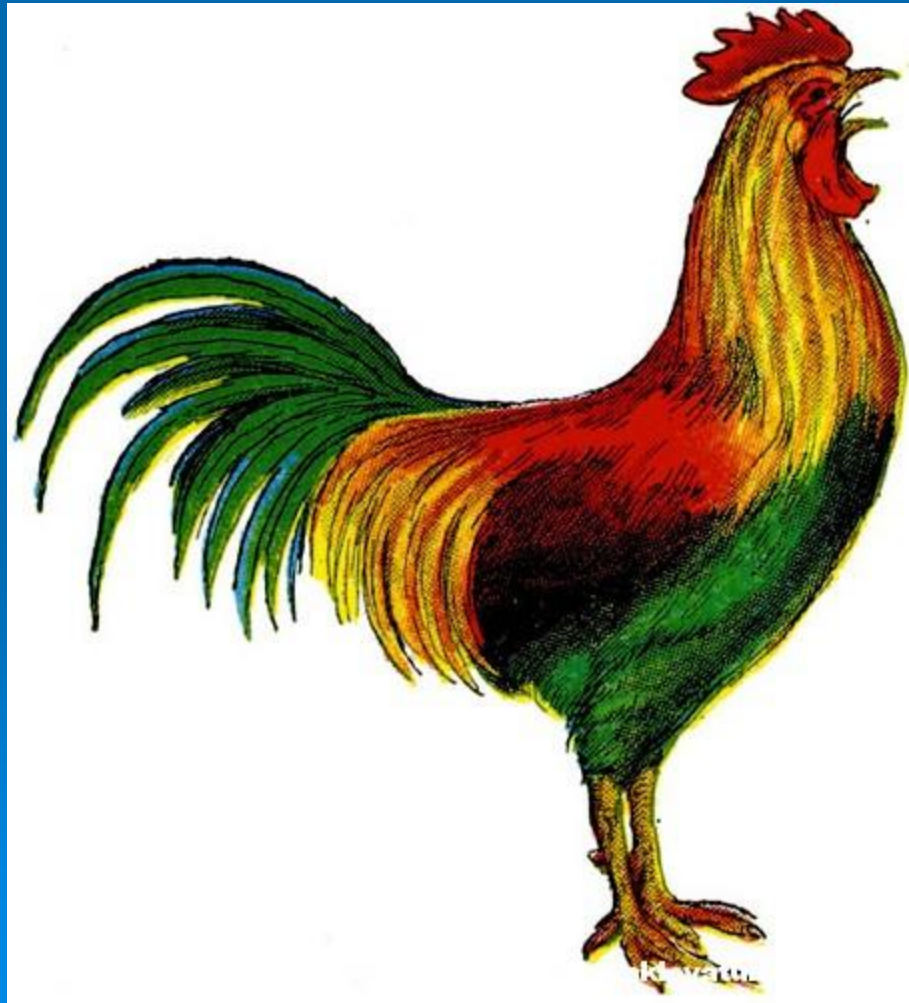

Marianna.
Shuningdek, 1792
yildan beri
Fransiyaning
taxallusi
hisoblanadi.
Belgida Frigiya
qalpoqchasidagi
yosh ayol
tasvirlangan.
Ushbu bosh kiyim
Rim imperiyasi
davridan beri
ma'lum bo'lib
kelgan, uni ozod
qilinganlar qullar

Marianna Fransiyaning milliy shiori
"Erkinlik, tenglik, birodarlik" ning
timsolidir. Uning profilini Fransiya
davlat matbuotida ko'rish mumkin;
u fransuz standart pochta

Gall xo'rozi. Gall xo'rozi Galliya va Gallarning timsoliga aylandi, chunki lotin tilida "gallus" so'zi ikki ma'noga ega - "xo'roz" va "gall". Qadimgi Rimliklar Keltlarning ajdodlari - bugungi fransuzlarni – Gallar deb nomlashgan . Qadimgi Rimda xo'roz takabburlik, kibrning ramzi hisoblangan. Zamonaviy Fransiya hududida yashagan vahshiy qabilalarni "gallus" so'zi deb atab, rimliklar unga ikkala ma'noni ham kiritishgan, chunki ular Gallarni qahrli deb bilishgan.

Fleur de Lis

***Fler-de-lis.* Bu geraldik nilufar deb ataladigan narsa.**

Nilufar - Fransiyaning ramzi bo'lib, gerbida mehr, adolat va rahmshafqatni anglatuvchi uchta kesishgan nilufarlar tasvirlangan.

Eyfel minorasi.
Fransiyaning dunyoga mashhur ramzi. Uni yaratuvchisi, me'mor Gustav Eyfel sharafiga nomlangan. U Fransiya inqilobining (1789) yuz yilligi xotirasiga bag'ishlangan jahon ko'rgazmasi uchun qurilgan. Qurilishdan so'ng, u uzoq vaqt davomida dunyodagi eng baland bino edi (317

Marselyeza. Marselyeza 1795 yil 14 iyulda Fransiyaning davlat madhiyasiga aylandi. Ushbu inqilobiy harbiy qo'shiq 1792 yilda Fransiya Avstriyaga qarshi urush e'lon qilganidan keyin yozilgan. Fransuz ofitseri Ruje de Lil Strasburgda xizmat qilayotganda urush qo'shig'ini yozdi. Qo'shiq darhol sevgi va hurmatga sazovor bo'ldi. U Marselga kirib, "Marselliklar Marshi" (yoki "Marselyeza") nomini olib, keyin Parijga kirib bordi. 1793 yil 24-noyabrda Marselyeza Fransiyaning davlat madhiyasi sifatida tanlandi.

Janna d`Ark Fransiya milliy qahramoni, fransuz qo'shinlari qo'mondonlaridan biri. Burgundiyaliklar tomonidan asir olinib, inglizlarga topshirilib, jodugar kabi ustunga bog'lab qo'yildi. Keyinchalik, katolik cherkovi avliyolar qatoriga qo'shildi. Janna fransuzlarning milliy ruhini, erkinlikka intilishini anglatadi.

Lotaring xochi. Bu nom Lotaringiyadan kelib chiqqan - Fransiya va Germaniya chegarasidagi hudud. Lotaring xochini Anjou ham deyishadi. Xochning g'ayrioddiy shakli Injil masalida tushuntirilgan bo'lib, unga ko'ra Pontiy Pilat xochga mixlangan Masihning ustiga "Nasroniylik Iso, Yahudiylarning Podshohi" degan yozuvni osib qo'yishni buyurgan.

- Fransiyaning hozirgi davrda amal qilinayotgan «Ta'lim haqida»gi Qonuni 1989 yil 10-iyulda qabul qilingan .

Fransiyada ta'lim tizimining asosiy tamoyillari yuz yillik tarixga ega bo'lib, 1880-90 yillarda asos solingan.

Ta'lim bepul, diniy tarkibga ega emas va 6 yoshdan 16 yoshgacha bo'lgan bolalar uchun majburiydir.

Fransiyada xususiy va davlat ta'lim tizimlari birgalikda ishlaydi.

Fransiyadagi ta'lim tizimi quyidagi tuzilishga ega:

- ◆ maktabgacha ta'lim (6 yilgacha)
- ◆ boshlang'ich ta'lim (6 yoshdan 11 yoshgacha)
- ◆ bakalavr darajasini olish uchun imtihon bilan yakunlanadigan o'rta ma'lumot (11 - 18 yosh)
- ◆ Oliy ma'lumot

Maktabgacha ta'lim

1. **Bolalar bog'chalari 2 yoshdan 6 yoshgacha bo'lgan bolalarni qabul qiladi. Maktabgacha ta'lim majburiy emas, ammo 3 yoshdan 6 yoshgacha bo'lgan deyarli barcha bolalar bog'chaga qatnaydilar.**
2. **Bolalar bog'chalari ko'pincha fransuz ta'lim tizimining eng katta yutug'i deb hisoblanadi. Bolalar ko'plab foydali narsalarni o'ynash orqali o'rganishadi va muloqot qilish ko'nikmalariga ega bo'ladilar.**

Bolalar bog'chalarida bolalar uchta yosh guruhlariga bo'lingan: Birinchisi 2 yoshdan 4 yoshgacha, unda bolalar faqat o'ynaydi. Ikkinchi (o'rtacha) 4 yoshdan 5 yoshgacha - modellashtirish, rasm chizish va boshqa amaliy ko'nikmalarga, shuningdek og'zaki muloqotga o'rgatiladi. 5 yoshdan 6 yoshgacha bo'lgan uchinchi (eng katta) o'qish, yozishni va hisoblashni o'rganishga tayyorlanadi

Bog'chalar haftada besh kun, kuniga olti soat (ertalab uch va kunduzi uch soatdan) ishlaydi

Fransiya boshlang'ich ta'lim bosqichlari

1. Tayyorlov bosqichi;
2. Elementar kurs (bu bosqich ikki yil davom etadi);
3. Chuqurlashtirilgan bosqich.

Fransiya boshlang'ich ta'lim maktablariga o'quvchilarning qabul qilinishi.

Fransiya boshlang'ich ta'lim maktablariga 6 yoshdan 11 yoshgacha bo'lgan bolalar jalb qilinadilar. Boshlang'ich maktab bepul va majburiy. Uning vazifasi o'qish, yozish, hisoblash malakasini berishdir. O'quv mashg'ulotlari ertalab soat 9 dan 12 gacha hamda soat 14 dan 16 gacha 5 soat davom etadi. Maktabda ovqatlanish pullik, lekin juda arzonlashtirilgan narxlarda.

-
- ▶ - **Tayyorlov bosqishi** - 1 yil. Bunda bolalar hisoblashga, o`qish va yozishga, kuylashga, o`ylashga, tabiat manzaralarini tomosha qilishga va undan bahra olishga, jismoniy mashqlar bilan mashg`ul bo`lishga maktabning turli sport tadbirlarida ishtirok etishga, mehnat qilishga o`rgatiladilar. O`qish mashg`ulotlari ertalab soat 9 dan 12 gacha, hamda soat 14 dan 16 gacha 5 soat davom etadi. Ovqat pullik, lekin juda arzonlashtirilgan.

2) Navbatdagi bosqich —
elementar kurs bo'lib, bu
bosqichda o'qish 2 yil davom
etadi. Bunda o'quvchilarning
tayyorlov siklida predmetlar
bo'yicha olingan bilimlarni
yanada takomillashtiriladi.

3) Boshlang'ich maktabning 3 - bosqichi — chuqurlashtirish bosqichidir. Bunda o'quvchilarning tayyorlov va elementar bosqichdagi bilimlari yanada chuqurlashtiriladi. Fransuz maktablarining boshlang'ich bosqichida «Grajdanlik ta'limi», «Nafosat ta'limi» ham o'qitiladi.

- **Sinflarning oʻrtacha haftalik darslari 26 soatdan iborat, darslarning davomiyligi esa 60 minut, sinflardagi bolalarning oʻracha soni 35-40 ta, oʻquv yili 5 chorakka boʻlinadi.**

Fransiyada ta'limning asosiy maqsadi shaxsning har tomonlama kamol topishini ta'minlash, uni mustaqil faoliyatga tayyorlash, bozor munosabatlari sharoitida o'quvchilarni tadbirkorlikka, ishbilarmonlik va omilkorlikka o'rgatish, shunga yarasha kasb-korga ega qilishdan iboratdir. Bu yerda:

Davlat maktablari;

Xususiy maktablar;

Oraliq maktablari mavjud.

Xususiy ta'lim
O'quvchilar soni Fransiyaning
taxminan 20% tashkil qiladi.
Fransiya "yaxshi maktab yaxshi
o'quvchi" tamoyiliga qat'iy amal
qiladi. Xususiy maktablar
o'zlarida va boshlang'ich
maktabda, kollejda va litseyda
birlashishi mumkin.

Xususiy va davlat
maktablari o'rtasidagi
farqi shundaki
xususiy maktablar eng
yaxshi texnik va tashkiliy
jihazlar bilan (kompyuter
xonalari, suzish havzalari,
laboratoriyalar va
ustaxonalar)jihazlangan
bo`ladi.

O`rta ta`lim

O`quvchilar 11 yoshdan o`rta maktabga o`tadilar. O`rta ta`lim kollejlarda va litseylarda amalga oshiriladi. O`rta ta`lim 2 bosqishda beriladi. Birinchi bosqish (11 yoshdan 15 yoshgacha) 4 yil bo`lib, eng kichik sinf 6-sinf, 5,4- o`rta, 3-sinf eng katta sinf hisoblanadi. Birinchi bosqishda fransuz tili va adabiyoti, chet tili (ingliz, nemis, ispan, italyan tillari), tarix, geografiya, matematika, tabiiy fanlar o`qitiladi

6-5-sinflar umumiy o`rta ta`lim beradi. Birinchi bosqish yakunlangach, o`quvchilar kasbiy yo`nalishlari bo`yicha guvohnoma oladilar.

4-3sinflarda o`quvchilarning qobiliyati va moyilligiga qarab bilim beriladi. Ikkinchi bosqishda o`quvchilar 15-18 yoshda ta`lim oladilar. Bunda o`qish 3 yil davom etib, 2-sinf kichik, 1-sinf o`rta va yakunlovchi sinflarga bo`linadi.

O`quvchilar umumiy ta`lim va texnik litseyolarni tugatganlaridan so`ng bakalavr unvoni va diplomi uchun imtixon topshiradilar. Ana shunday diplomga ega bo`lganlarga oliy o`quv yurtlariga kirish huquqini qo`lga kiritadilar. Umumiy ta`lim yo`nalishidagi uch yillik ta`lim litseylarida adabiyot tarixi, ona tili va adabiyoti, lotin tili, chet tili, tarix, geografiya, ekanomika kabi fanlar o`qitiladi.

1 yillik texnik litseylarda yo`nalishiga qarab matematika, fizika, ximiya fanlari o`qitiladi. Chet tili o`rganishga katta e`tibor beriladi.

Guvohnoa olganlaridan so`ng oliy pedagogika instituti, politexnika instituti, oliy ma`muriy maktablarga imtixon bilan qolgan oliy o`quv yurtlariga imtixonsiz qabul qilinadilar

Fransiyada quyidagi bilim maskanlarida oliy ta'lim beriladi

Oliy ta'limda 3 siklda ta'lim beriladi:

Birinchi sikl umumiy yoki texnik ilmiy sohada oliy ma'lumot olish bilan yakunlanadi, o'qish 2 yil davom etadi

Ikkinchi siklda o'qish 1 yil davom etadi, talabalar uni magistr darajalari bilan yakunlaydilar.

Uchinchi sikl 1-2 yil davom etib bunda: - biron-bir predetni chuqurlashtirib o'rganilganligi uchun diplom (bir yil);

- ixtisoslashtirilgan oliy ma'lumot to'g'risida diplom (bir yil);

- uchinshi sikl doktorlik dissertatsiyasi (1,2 yil);

Fransiyada oliy professional ta`lim berish keyingi 30 yil davomida qaror topdi. Bu qisqartirilgan maxsus ta`lim bo`lib, unda o`qish 2 yil davom etadi. O`quv universitetlar yoki texnik litseylarda amalga oshiriladi. Uning bitiruvshilari ishlab shiqarish sohasida, xizmat ko`rsatish sohasida va boshqalarda rahbarlik lavozimlarida ishlaydilar.

Fransiyada oliy ma`lumot va ixtisos beruvshi oliy texnologik institutlar mavjud. Ular odatda sanoat, maishiy xizmat ko`rsatish, informatika mutaxassisliklariga ixtisoslashtirilgan. O`qish muddati 2 yil bo`lib, darslar haftasiga 30-35 soatni tashkil etadi. 8 haftalik ishlab shiqarish amaliyoti ham o`tkaziladi.

Direktor dars bermaydi.
Uning ish faoliyati 2 yil
davomida kuzatib boriladi.
Ko`p hollarda ular maktab
qoshidagi uyda yashaydilar.
Sinovdan o`tmasa qaytib
o`qituvshilikka tuchuriladi.
Direktor 65 yoshdan so`ng
umuman ishlamaydi.
O`qituvshilarni direktor
ishdan bo`shatmaydi. Ta`lim
inspeksiyasi tomonidan
taftish o`tkazilib, o`qituvshi
bo`shatilishi mumkin.